

ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรประมงแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่บ้านเกาะเคียม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง Public Participatory Management Strategies for Fishery Resource in Bankoh Kium , Kantang District , Trang Province

ดำรงค์ โลหะลักษณ์เดช, กฤษฎา พรหมณัฐอม, และวัฒนา วัฒนกุล
สาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
179 ม.3 ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง 92150 โทรศัพท์ 075-204051-5 Email: Dumronglo@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมง และการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรประมงของชาวประมงเกาะเคียม ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามทั้งสิ้น 120 ราย ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2555 ผลการศึกษาพบว่าอาชีพหลัก คือ ทำการประมงร้อยละ 65.3 ทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายในการจัดการทรัพยากรประมงที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบร้อยละ 45.3 การจัดการทรัพยากรประมงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐร้อยละ 38.7 ประเภทการทำประมงทั้งจับและเลี้ยงสัตว์น้ำร้อยละ 64.0 ลักษณะการทำประมงแบบยังชีพร้อยละ 88.0 ประเภทสัตว์น้ำที่จับในปัจจุบันปลามากที่สุดร้อยละ 84.0 จำนวนครั้งที่จับสัตว์น้ำใน 1 เดือนมากกว่า 15 ครั้ง ร้อยละ 76.0 ทรัพยากรประมงที่มีปริมาณลดลงเนื่องจากแหล่งน้ำมีความเสื่อมโทรม การจับสัตว์น้ำมีมากขึ้นไป ใช้ขนาดตาเล็กกว่าที่กฎหมายประมงกำหนด จำนวนฟาร์มเพิ่มขึ้นของเสียเพิ่มขึ้น และข้อเสนอในการจัดการทรัพยากรประมงควรมีการสร้างปะการังเทียมเพื่อช่วยเพิ่มปริมาณประชากรสัตว์น้ำ การฟื้นฟูทรัพยากรประมงโดยการไม่จับปลาในฤดูวางไข่ การกำหนดยุทธศาสตร์จะมีอยู่ 3 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ฟื้นฟูระบบนิเวศน์ และปัญหาแหล่งประมงทะเลและเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลลดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน ยุทธศาสตร์เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้แหล่งเพาะเลี้ยง และทุกแหล่งทรัพยากร และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยุทธศาสตร์การพัฒนาผลผลิตสัตว์น้ำให้มีคุณภาพ ความปลอดภัยมาตรฐานสากล

คำสำคัญ: การจัดการ, ทรัพยากรประมง, ส่วนร่วมของประชาชน, ยุทธศาสตร์, จังหวัดตรัง

Abstract

This research attempts to study utilization and the need of people for fishery resource and the defined the strategy for fishery resource management of kao kium fishery village of kantang district, Trang province. This participant action research was conduct from 2011-2012. Data collected from 120 aquaculture farmers showed that 65.3% indicated aquaculture farmer/fisherman was career and 41.5% was a occupation. The attitude about fishery resource management found that 45.3% aquaculture farmer or

fisherman must responsibility to participate and 38.7% was the function of government. Fishery type showed that 64.0% was fisherman and aquaculture farmer, 88.0% was subsistence fishery and the aquatic animals were catch most was fish. The fishery resource decrease as the degradation of water resource and over fishing, use of illegal fishing gear, waste increasing to water resource. Recommendation for fishery resource management found that to create artificial reef for enhancement fish population, no fishing on the spawning seasons, don't use illegal fishing gears, planting mangrove, waste water treatment, soil treatment and decreasing fertilizer and chemical reagent. The strategy were defined for three strategic include 1) restoration ecology and fishery resource 2) productivity of aquaculture and the other fishing ground and 3) development of quality and safety of fish form aquaculture farm to international standard.

Keywords: management, fishery resource, community participation, strategy, trang province

1. บทนำ

พื้นที่บ้านเกาะเคียม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ที่มีทะเลล้อมรอบ มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการเพาะเลี้ยงของมนุษย์ ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านดังกล่าวประกอบอาชีพหลักในการประมงโดยเฉพาะประมงชายฝั่ง นอกจากนั้นมาบริโภคในชุมชนและในประเทศแล้ว ยังมีการส่งออกเป็นสินค้าในรูปแบบต่างๆเป็นเหตุให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ทรัพยากรประมงถูกนำไปใช้ประโยชน์มากเกินไปกำลังการผลิต ส่งผลให้ทรัพยากรประมง มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหลายฉบับ มีหลายกระทรวงหลายกรม แต่ขาดการประสานระหว่างหน่วยงานที่มีความซับซ้อนของกฎหมาย ทำให้เกิดช่องว่างและเกิดการบังคับใช้อย่างจริงจัง [1] ปัจจุบันถูกใช้อย่างฟุ่มเฟือยอย่างต่อเนื่อง ขาดการดูแลรักษาจัดการอย่างเป็นระบบ ขาดกลไกการจัดการในระบบท้องถิ่น ปัจจุบันสถาบันองค์กรต่างๆตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเร่งรณรงค์เพื่อหาแนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดการทำลายมากยิ่งขึ้น จึงต้องร่วมมือกันในการแก้ไข ไม่ว่าจะประเด็นเกี่ยวกับการทำลายป่าชายเลน การลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำ [2] รัฐบาลให้ความสำคัญมากขึ้น แต่ปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข พื้นฟู บูณะ อีก

ทั้งหน่วยงานส่วนกลางมีความสามารถไม่เพียงพอที่จะเข้าไปจัดการ แก้ไขปัญหา จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรระดับท้องถิ่น คือตำบล หมู่บ้าน จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการดำเนินการมากขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลในการอนุรักษ์จัดการควบคุมดูแลปฏิบัติตามแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป [3] การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแนวคิดการ แก้ไขปัญหาที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่ ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือการใช้ประโยชน์และความต้องการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงและการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรประมงในเขตตำบล เกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และความต้องการ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรประมงในเขตตำบลเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3. วิธีการศึกษา

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัย คือ บ้านเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมง โดยประสานความร่วมมือจากประชาชนในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 120 ตัวอย่างโดยเน้นผู้ประกอบอาชีพประมง นำข้อมูลประมวลผล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่นวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane [4]

2. การกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรประมงในเขตพื้นที่บ้านเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยได้แก่ ตัวแทนประชาชนจำนวน 65 คน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 5 คน และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) ใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ภัยคุกคาม โอกาส จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) พร้อมระดมสมอง (Brain storming) จากผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน 75 คน (โดยวิธีการ Participatory Action Research : PAR) จำนวน 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์และหาข้อสรุป กำหนดเป็นยุทธศาสตร์

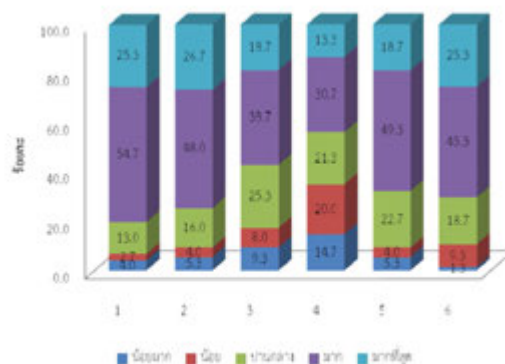

ภาพที่ 1 แสดงบริเวณพื้นที่ทำการศึกษ บ้านเกาะเคี่ยม หมู่ที่ 4 ตำบลกันตังได้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

4. ผลการศึกษาและวิจารณ์

4.1 ข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรประมงของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จากแบบสัมภาษณ์พบว่า

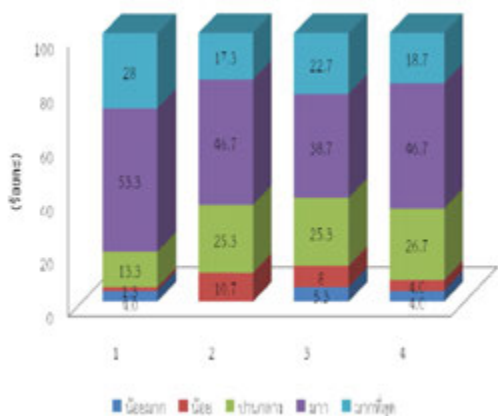
ก.)การจัดการทรัพยากรประมง แบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษามีมากที่สุดร้อยละ 77.3 ถือว่าระดับการศึกษาที่บ้านเกาะเคี่ยมอยู่ในระดับที่ต่ำ เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนมีลูกจำนวนมากจึงมองถึงความสำคัญในการประกอบอาชีพมากกว่าที่จะทำการศึกษา พบว่ามีอาชีพหลักคือทำการประมงมากที่สุด ร้อยละ 65.3 ประชาชนบ้านเกาะเคี่ยมยังทำเป็นอาชีพเสริมทางด้านประมงร้อยละ 41.3 ด้านเพราะแหล่งที่อาศัยของชุมชนจะมีทรัพยากรทางทะเลเอื้อต่อการประกอบอาชีพ และทรัพยากรดังกล่าวยังมีความอุดมสมบูรณ์ ทักษะคิดของกลุ่มเป้าหมายในการจัดการทรัพยากรประมงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ ร้อยละ 54.7 การให้ความช่วยเหลือต่อภาครัฐด้านการจัดการประมง ร้อยละ 48.0 การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรประมงร้อยละ 38.7 ประชากรมีความรู้ด้านกฎหมายประมงร้อยละ 30.7 ซึ่งสอดคล้องกับด้านการศึกษา การได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆทางเชิงวิชาการยังน้อย ทักษะคิดของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับกฎหมายด้านการประมงมีผลต่อการจัดการด้านทรัพยากรประมงร้อยละ 49.3 ซึ่งผลดังกล่าวสังคมยังไม่มี ความมั่นใจ เกี่ยวกับระบบกฎหมายว่าสามารถที่จะดำเนินการจัดการด้านทรัพยากรประมงได้อย่างจริงจัง การปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยกฎหมายประมง ร้อยละ 45.3 ยังอยู่ในระดับที่ต่ำเนื่องจากชาวบ้านให้ความสำคัญกับกฎหมายแต่จะมีบางกลุ่มหรือประมงพาณิชย์ที่พยายามฝ่าฝืนกฎหมายจึงทำให้สังคมไม่เกิดความเชื่อมั่นในกฎหมาย (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ทักษะคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร

- หมายเหตุ
1. การจัดการประมงเป็นหน้าที่ของทุกคน
 2. การช่วยเหลือต่อรัฐด้านการจัดการประมง
 3. การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประมง
 4. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายประมง
 5. กฎหมายประมงมีผลต่อการจัดการทรัพยากรด้านประมง
 6. การปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยกฎหมายประมง

ข.) ประเภทการทำประมงทั้งจับและเลี้ยงสัตว์น้ำร้อยละ 64.0 กลุ่มพื้นที่บ้านเกาะเคียม จะมีทั้งกลุ่มที่หาจากธรรมชาติและกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามริมคลอง มีการเลี้ยงปลา เลี้ยงหอยเพื่อเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ลักษณะการประมงเชิงพาณิชย์ ร้อยละ 88.0 ประเภทสัตว์น้ำที่จับในปัจจุบันเป็นปลาร้อยละ 92.0 จำนวนครั้งที่จับสัตว์น้ำใน 1 เดือนมากกว่า 15 ครั้งมากที่สุดร้อยละ 76.0 ทรัพยากรประมงที่มีปริมาณลดลงเนื่องจากแหล่งน้ำมีความเสื่อมโทรมร้อยละ 53.3 สัตว์น้ำที่จับได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณลดลง และมีขนาดเล็กลงอันเนื่องมาจากการจับสัตว์น้ำที่มากเกินไป ร้อยละ 46.7 สัตว์น้ำที่จับได้มีขนาดเล็กลงเนื่องจากใช้เครื่องมือประมงที่มีตาอวนขนาดเล็กกว่าที่กฎหมายกำหนดร้อยละ 38.7 ปริมาณสัตว์น้ำที่ได้จากฟาร์มเลี้ยงมีปริมาณมากขึ้นเนื่องจากการขยายกำลังการผลิตอย่างกว้างขวางแต่ต้องเสี่ยงกับสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมร้อยละ 46.7 ซึ่งผลดังกล่าวจะสะท้อนให้สังคมได้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบต่อชาวบ้านโดยตรง โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือผิดประเภทหรือผิดกฎหมาย การเลี้ยงสัตว์น้ำโดยไม่มีความรับผิดชอบต่อของเสียที่เกิดขึ้นซึ่งผลดังกล่าวก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรลดลง (ภาพที่ 3)

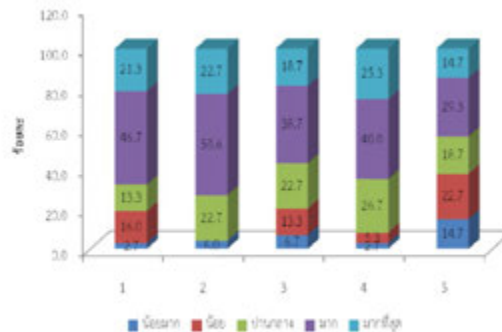

ภาพที่ 3 ทิศนคติเกี่ยวกับการทรัพยากรประมง

- หมายเหตุ
1. ทรัพยากรประมงที่มีปริมาณลดลงเนื่องจากแหล่งน้ำเสื่อมโทรม
 2. สัตว์น้ำที่จับได้จากแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีปริมาณลดลงและมีขนาดเล็กลง
 3. สัตว์น้ำที่จับได้มีขนาดเล็กลงเนื่องจากใช้เครื่องมือประมงที่มีตาอวนขนาดเล็กกว่าที่กฎหมายกำหนด
 4. ปริมาณสัตว์น้ำที่ได้จากฟาร์มเลี้ยงมีปริมาณมากขึ้นเนื่องจากการขยายกำลังการผลิตอย่างกว้างขวางแต่ต้องเสี่ยงกับสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม

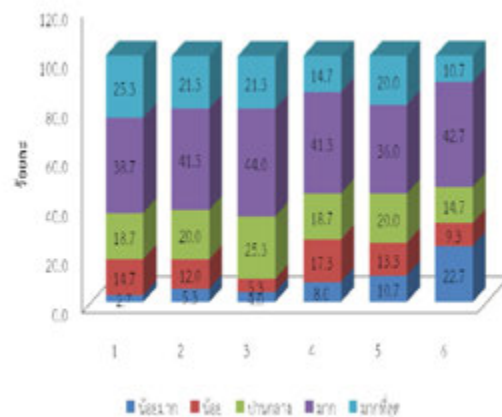
ค.) พื้นที่ทำการประมงมีการใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ร้อยละ 46.7 ผลกระทบของเสียจากบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำต่อปริมาณสัตว์น้ำร้อยละ 50.6 การวางกระชังมีผลต่อการไหลของกระแสน้ำและกีดขวางการคมนาคมร้อยละ 38.7 การปล่อยตะกอนลงสู่แหล่งน้ำทำให้แหล่งน้ำตื้นเขินร้อยละ 40.0 การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อสร้างบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำร้อยละ 29.3 ผลการส่งเสริมและอนุรักษ์การสร้างปะการังเทียมเพื่อช่วยเพิ่มปริมาณประชากรสัตว์น้ำร้อยละ 38.7 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงโดยการไม่จับปลาในฤดูวางไข่

ร้อยละ 41.3 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงโดยการปลูกป่าโกงกางทดแทนส่วนที่เสื่อมโทรมร้อยละ 44.0 การปล่อยสัตว์น้ำคืนสู่ธรรมชาติร้อยละ 41.3 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงโดยการบำบัดน้ำทิ้งก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติร้อยละ 36.0 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงในการกำจัดดินเลนในที่ที่เหมาะสมร้อยละ 42.7 (ภาพที่ 4 และ 5)

ภาพที่ 4 ทิศนคติเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรของกลุ่มเป้าหมาย

- หมายเหตุ
1. พื้นที่ทำการประมงมีการจัดใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย
 2. ของเสียจากบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำต่อปริมาณสัตว์น้ำ
 3. การวางกระชังมีผลต่อการไหลของกระแสน้ำและกีดขวางการคมนาคม
 4. การปล่อยตะกอนลงสู่แหล่งน้ำทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน
 5. การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อการสร้างบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ

ภาพที่ 5 ทิศนคติเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

- หมายเหตุ
1. การสร้างปะการังเทียมเพื่อเพิ่มจำนวนประชากรสัตว์น้ำ
 2. ไม่จับปลาในฤดูวางไข่
 3. ปลูกโกงกางทดแทนส่วนที่เสื่อมโทรม
 4. การปล่อยสัตว์น้ำคืนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
 5. การบำบัดน้ำทิ้งก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
 6. การกำจัดดินเลนที่เหมาะสม

4.2 กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรประมงในเขตตำบลเกาะเคียม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

การศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 9 จังหวัดอุดรธานี [5] รายงานว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวความคิดแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่ ทั้งการดำเนินสภาพปัญหา และความต้องการความร่วมมือของภาคประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนการกำหนดยุทธศาสตร์จะมีอยู่ 3 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ฟื้นฟูระบบนิเวศน์ และปัญหาแหล่งประมงทะเลและเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน ยุทธศาสตร์เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้แหล่งเพาะเลี้ยง และทุกแหล่งทรัพยากร และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยุทธศาสตร์การพัฒนามลผลผลิตสัตว์น้ำให้มีคุณภาพ ความปลอดภัยมาตรฐานสากล และมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ.2552-2561 [6] ซึ่งมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาการประมงทะเลอย่างยั่งยืน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 5 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับปรุงโครงสร้างและศักยภาพองค์กรภาคประมง ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ฟื้นฟูระบบนิเวศน์ และพัฒนาแหล่งประมงทะเลเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนาการประมงนอกน่านน้ำไทย

5. สรุปผลการศึกษา

1. ชุมชนบ้านเกาะเคียมเข้าใจถึงปัญหาที่ทำให้ทรัพยากรประมงลดลง ซึ่งพบปัญหาที่สำคัญอยู่ 3 ระดับ ลำดับ 1 การจับสัตว์น้ำมากเกินไป ลำดับ 2 ใช้ประเภทเครื่องมือที่ไม่เหมาะสม ลำดับ 3 มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ธรรมชาติ การปล่อยเลนจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจน การเพิ่มขึ้นของฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำสารเคมีก็เพิ่มขึ้น

2. ชุมชนบ้านเกาะเคียมเข้าใจถึงวิธีการแก้ไขปัญหา ไม่จับสัตว์น้ำช่วงฤดูวางไข่การสร้างแนวปะการังเทียม การปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติม การบำบัดน้ำเสีย การจัดการเลน ไม่ใช่เครื่องมือผิดกฎหมายหรือไม่เหมาะสมกับชนิดของ สัตว์น้ำ

3. ชุมชนบ้านเกาะเคียมมีการวางแผนยุทธศาสตร์ไว้ 3 ด้านยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ฟื้นฟูระบบนิเวศน์ และปัญหาแหล่งประมงทะเลและเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน ยุทธศาสตร์เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้แหล่งเพาะเลี้ยง และทุกแหล่งทรัพยากร และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยุทธศาสตร์การพัฒนามลผลผลิตสัตว์น้ำให้มีคุณภาพ ความปลอดภัยมาตรฐานสากล

6. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2555

7. การอ้างอิง

- [1] กรมประมง. (2551). ยุทธศาสตร์กรมประมง พ.ศ. 2552/2555. กรุงเทพฯ, กรมประมง
- [2] สมพร อิศวิลานนท์. (2538). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : หลักและทฤษฎี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นนทบุรี : พิมพ์ครั้งที่ 1 , เลิศชัยการพิมพ์ปากเกร็ด.
- [3] กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2547). การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- [4] Yamane, T. 1973. Statistics: An Introductory Analysis. 3 rd ed. Harper International Edition Ltd, New York.
- [5] สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 9 (อุดรธานี). (2550). รายงานผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ลุ่มน้ำห้วยหลวงจังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2550. อุดรธานี: สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 9 (อุดรธานี).
- [6] กรมประมง . แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552-2561 .กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์